

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/53 vd.

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/12944

Karar No. 2024/15236

Tarihi: 25.11.2024

- ARALIKLI ÇALIŞMA İLE MEVSİMLİK İŞİN AYNI ŞEY OLMADIĞI
- ARALIKLI ÇALIŞMADA İŞÇİLERİN YILLIK İZİNİ HAK EDEBİLECEĞİ

ÖZETİ: Somut olayda davacı vekili, işyerinde çalışan işçilerin çoğunun mevsimlik işçi olduğunu ve kanunen yıllık izin haklarının bulunmadığını iddia ederek müfettiş tutanağının iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Mahkemece verilen karar, Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 19.02.2019 tarihli kararı ile tuğla imalatı konusunda uzman bilirkişiden rapor alınması ve davacı işyerinde yapılan imalatın mevsim koşullarına bağlı olarak ara vermeyi gerektirir objektif koşulları taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle bozulmuştur. Mahkemece bozma kararından sonra yapılan yargılama sonucunda, işyerinde yapılan işin mevsimlik iş olmadığı, işçilerin aralıklı olarak çalışma yaptıkları kabul edilmiştir.

Mahkemenin, işyerinde aralıklı çalışma yapıldığının kabulüne ilişkin kararına karşı davacı tarafca temyiz talebinde bulunmadığına göre, işyerinde aralıklı çalışma yapıldığı hususunun kesinleştiği kabul edilmelidir. Bu durumda, işyerinde çalışan işçilerin yıllık izin hakları bulunduğunu tespit eden müfettiş tutanağının iptali istemli somut davanın reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Taraflar arasında görülen kurum işleminin iptali davasında verilen karar hakkında yapılan temyiz incelemesi sonucunda, Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesince Mahkeme kararının bozulmasına karar verilmiştir.

Mahkemece bozmaya uyularak yeniden yapılan yargılama sonucunda; davanın kabulüne karar verilmiştir.

Mahkeme kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacı işyerinin tuğla imalatı yaptığını ve işin bahar ve yaz aylarında yapılabildiğini, bu nedenle çalıştırılan işçilerin bir çoğunun mevsimlik işçi olduklarını ve kanunen yıllık izin haklarının bulunmadığını ancak 12.02.2014 tarihli noksanlık ve aykırılıkların giderilmesi başlıklı teftiş raporunda subjektif değerlendirmelerle işin mevsimlik iş olduğu kabul edilmeyerek bir kısım işçinin yıllık izin hakkının var olduğu tespit edilerek yıllık izinlerle ilgili aykırılığın giderilmesi için süre verilmiş ise de bu tespitin kanuna uygun yapılmadığını belirterek 12.02.2014 tarihli tutanağın iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğunu, işçilerin kıdem süreleri dikkate alınmak suretiyle yıllık izinlerinin kullandırılmadığını, İş Teftiş Kurulunca düzenlenen tutanağın yerinde olduğunu belirterek davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemenin 19.02.2016 tarihli ve 2014/131 Esas, 2016/259 Karar sayılı kararıyla; İş Teftiş Kurulu Başkanlığı raporu ile davacıya bahsi geçen işçilere yıllık izin kullandırılması için 45 gün süre verildiği, yapılan keşif ve alınan bilirkişi raporu ile bahsi geçen işçilerin mevsimlik işçi olarak çalıştıklarının anlaşıldığı ve yıllık ücretli izne hak kazanmadıkları gerekçeleriyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 19.02.2019 tarihli ve 2016/29821 Esas, 2020/2919 Karar sayılı kararıyla; dava tarihi itibarıyla işyerinde çalışan tüm işçilere ait hizmet döküm cetvellerinin dosya arasına alınması, davacı işyerine ait elektrik ve su kayıtları ile faturalarının istenmesi, kolluk marifetiyle işin mevsimlik olup olmadığı hususunda araştırma yapılması gerektiği, belirtilen belgeler toplanıp araştırmalar yapıldıktan sonra, tuğla imalatı hususunda bilgi sahibi olabilecek uzman bir bilirkişi de heyete dâhil edilmek suretiyle davacı işyerinde yapılan imalatın mevsim koşullarına bağlı olarak ara vermeyi gerektirir objektif

koşulları taşıyıp taşımadığı hususunda yeniden keşif yapılarak duraksamaya yer vermeyecek şekilde ayrıntılı bilirkişi raporu aldırılması gerektiği gerekçesiyle Mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

B. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; yapılan işin mevsimlik iş olmadığı, işçilerin yılın birkaç ayında ücretsiz izne çıkarılmak suretiyle iş sözleşmelerinin askıya alındığı, SGK kayıtlarında çalışan işçi sayısının farklılık gösterdiği, bu nedenle çalışmanın aralıklı çalışma sayıldığı, bu durumda işçilerin yıllık ücretli izin haklarının bulunduğu, ancak işverene noksanlıkların ikmalî için verilecek süre, yıllık ücretli izne hak kazandığı hâlde kullanmayan aralıklı çalışan işçiler ile bu işçilere ait yıllık ücretli izin sürelerinin uzunluğu göz önüne alınarak bu izinlerin tümünün kullanılarak kullanılmasının mümkün olmadığı belirtilerek davanın kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde

bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; davacıya yapılan dava konusu bildirimden işvereni bilgilendirmek ve eksiklerin giderilmesini sağlamak amacıyla yapıldığını, teftişin bu aşamasında herhangi bir cezai müeyyidesinin olmadığını, teftişin ikinci aşamasında bu noksanlıkların giderilmesinin istenildiğini, giderilmediği takdirde işlem yapıldığını, mevcut durum itibarıyla teftiş sürecinin devam ettiğini, teftiş devam ederken huzurdaki davanın açıldığını, herhangi bir teftiş raporu bulunmadığından idari işlemin de bulunmadığını belirterek Mahkeme kararının bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık, 12.02.2014 tarihli raporun iptalinin gerekli gerekmediği istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası atfıyla uygulanmasına devam olunan mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun (1086 sayılı Kanun) 428 inci maddesi, 438 inci maddesinin yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkraları ile 439 uncu maddesinin ikinci fıkrası.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 53, 54, 55 ve 57 nci maddeleri.

3. 4857 sayılı Kanun'un "*Yetkili makam ve memurlar*" kenar başlığını taşıyan 92

nci maddesi şu şekildedir:

"91 inci madde hükmünün uygulanması için iş hayatının izlenmesi, denetlenmesi ve teftişiyle ödevli olan iş müfettişleri, işyerlerini ve eklentilerini, işin yürütülmesi tarzını ve ilgili belgeleri, araç ve gereçleri, cihaz ve makineleri, ham ve işlenmiş maddelerle, iş için gerekli olan malzemeyi 93 üncü maddede yazılı esaslara uyarak gerektiği zamanlarda ve işçilerin yaşamına, sağlığına, güvenliğine, eğitimine, dinlenmesine veya oturup yatmasına ilişkin tesis ve tertipleri her zaman görmek, araştırmak ve incelemek ve bu Kanunla suç sayılan eylemlere rastladığı zaman bu hususta Cumhuriyet Başbakanınca çıkarılan yönetmelikte açıklanan şekillerde bu halleri önlemek yetkisine sahiptirler.

(Değişik ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/78 md.) Teftiş, denetleme ve incelemeler sırasında işverenler, işçiler ve bu işle ilgili görülen başka kişiler izleme, denetleme ve teftişle görevli iş müfettişleri (...)26 tarafından çağrıldıkları zaman gelmek, ifade ve bilgi vermek, gerekli olan belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek; iş müfettişlerinin birinci fıkrada yazılı görevlerini yapmaları için kendilerine her çeşit kolaylığı göstermek, bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler. (Değişik üçüncü fıkra: 13/2/2011-6111/78 md.) Çalışma hayatını izleme, denetleme ve teftişe yetkili iş müfettişleri (...)26 tarafından tutulan tutanaklar aksi kanıtlanıncaya kadar geçerlidir. İş müfettişleri tarafından düzenlenen raporların ve tutulan tutanakların işçi alacaklarına ilişkin kısımlarına karşı taraflarca otuz gün içerisinde yetkili iş mahkemesine itiraz edilebilir. İş mahkemesinin kararına karşı taraflarca 5521 sayılı Kanununun 8 inci maddesine göre kanun yoluna başvurulabilir. Kanun yoluna başvurulması iş mahkemesince hükmün altına alınan işçi alacağının tahsiline engel teşkil etmez."

4. Dairemizin 07.05.2024 tarihli ve 2024/4714 Esas, 2024/7892 Karar sayılı kararı.

3. Değerlendirme

1.Temyizen incelenen Mahkeme kararında ve kararın gerekçesinde hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmadığı ve bozmaya uyulmakla karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkân bulunmadığı anlaşılmakla; davalı vekilinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut olayda davacı vekili, işyerinde çalışan işçilerin çoğunun mevsimlik işçi olduğunu ve kanunen yıllık izin haklarının bulunmadığını iddia ederek müfettiş tutanağının iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Mahkemece verilen karar, Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 19.02.2019 tarihli kararı ile tuğla imalatı konusunda uzman bilirkişiden rapor alınması ve davacı işyerinde yapılan imalatın mevsim koşullarına bağlı olarak ara vermeyi gerektirir objektif koşulları taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi gerektiği gerekçesiyle bozulmuştur. Mahkemece bozma kararından sonra yapılan yargılama sonucunda, işyerinde yapılan işin mevsimlik iş olmadığı, işçilerin aralıklı olarak çalışma yaptıkları kabul edilmiştir.

Mahkemenin, işyerinde aralıklı çalışma yapıldığının kabulüne ilişkin kararına karşı davacı tarafca temyiz talebinde bulunmadığına göre, işyerinde aralıklı çalışma yapıldığı hususunun kesinleştiği kabul edilmelidir. Bu durumda, işyerinde çalışan

işçilerin yıllık izin hakları bulunduğunu tespit eden müfettiş tutanağının iptali istemli somut davanın reddi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

Temyiz olunan Mahkeme kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine, Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

25.11.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.